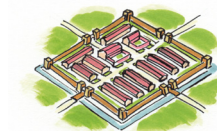


LIMES -

DE LIMES IN VELDHUIZEN



Romeinse tijd

De Limes (=grens) kronkelde binnen Leidsche Rijn over een lengte van 8 kilometer met een slangachtige beweging langs de toenmalige Rijn. Hij vormde de rijksgrens van het Romeinse Rijk. Er lagen in Nederland ongeveer twintig Romeinse forten of castella langs de grens.

De aanwezigheid van soldaten ter plekke betekende dat veel extra monden gevoed moesten worden, waardoor er veel agrarische nederzettingen in het gebied ontstonden. In Leidsche Rijn alleen al zijn dit er zo'n twintig. De Limes verbond de opeenvolgende legerkampen met elkaar.

In 1997 kwam een belangrijk deel van de Limes, de Romeinse weg in Veldhuizen, tevoorschijn. Op het schoolplein van de scholen in Veldhuizen kun je zien waar de Romeinse weg gelopen heeft, deze is aangegeven met een andere kleur stenen op het schoolplein.

De opbouw van de rijksgrens heeft grote invloed gehad op het gebied Leidsche Rijn. De aanleg en het onderhoud, met alles wat daarbij hoort, vormde een permanent project. De weg is rond 80 na Chr. aangelegd, dit is met grote kennis van het terrein gedaan. Waar de ondergrond het toeliet, sneden de Romeinen bochten recht af. Op andere plekken volgde de rivier de hogere delen van de stroomrug. Zo zochten de bouwers de kortst mogelijke verbinding op een natuurlijke ondergrond en op veilige afstand tot de rivier.

De weg werd met materiaal uit de directe omgeving gebouwd: klei, zand, hout. Er werd ook veel materiaal van elders aangevoerd, zoals basaltblokken en hout uit Duitsland. Het bovendien bestond uit grind gemengd met zandige klei.

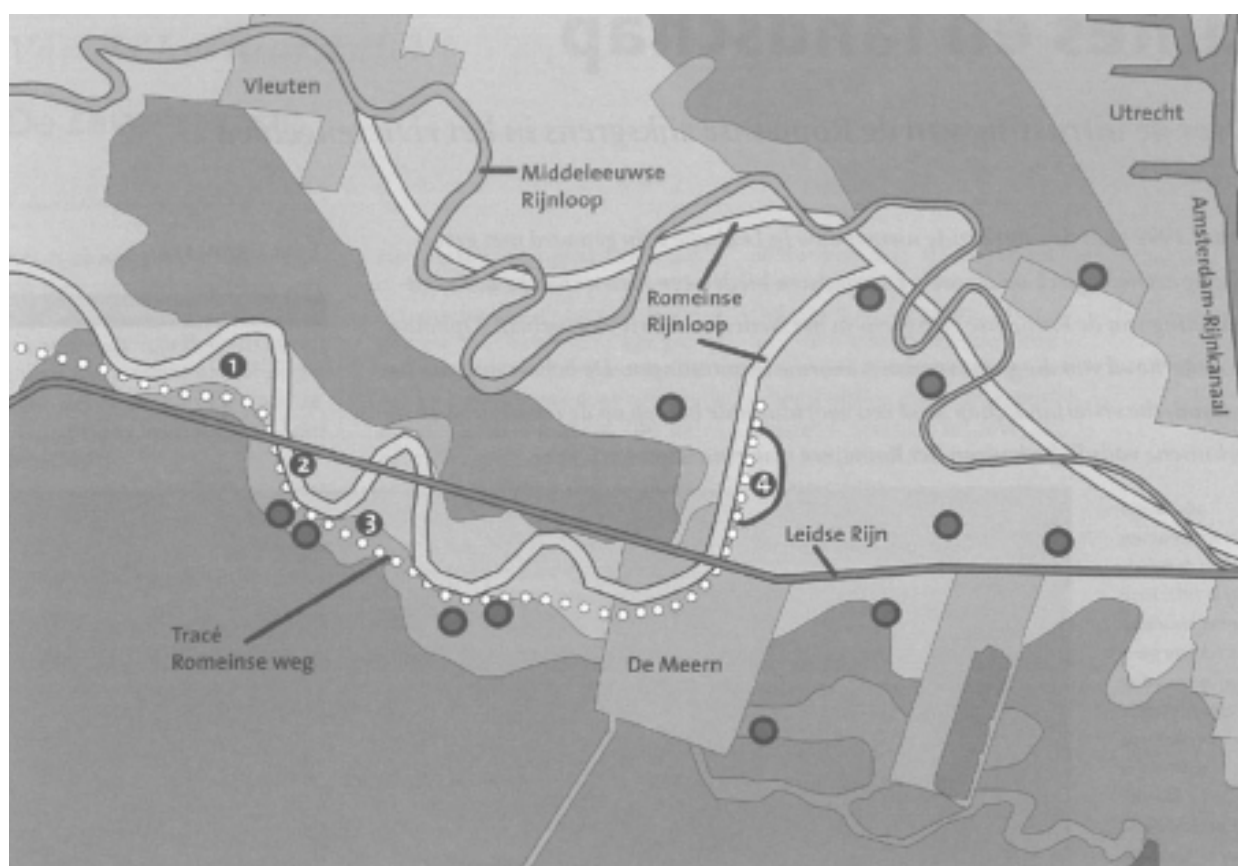
Ook het grind moet met schepen van elders zijn aangevoerd, aangezien in het midden Nederlandse riviergebied grote grindhoeveelheden werden gevonden en dit op deze plek niet direct voor handen was.

Op plekken waar de rivier tegen de weg aankwam werden aanlegsteigers (loskades) gebouwd, waar het materiaal dat voor de weg bestemd was uit schepen kon worden geladen. De weg was in het Nederlandse rivierengebied wat smaller dan gebruikelijk: 4,5 a 5 meter. Dit was net genoeg om twee karren elkaar te laten passeren.

De Romeinen voerden meer gevechten met de rivier dan met de vijand. Bij overstromingen voerde de rivier een serieuze aanval op de weg uit. Het voornaamste werk van de Romeinse soldaten in Leidsche Rijn was het bewaken van de weg, de rivier en het onderhoud hiervan. Elk jaar zal de rivier wel een paar keer hoogwater hebben gehad.

In Veldhuizen kwam al in de jaren 80 een rivierbocht tegen de weg aan te staan. De weg moest gerepareerd en verbeterd worden. Waar het water in de buurt van de weg of zelfs tegen de weg aankwam, sloegen de Romeinen veel palen in de grond om te voorkomen dat het water de weg zou wegspoelen. Bijna jaarlijks zullen bouwplougen vanuit de omliggende castella geholpen hebben met het onderhoud van de weg.

Om het water tegen te houden, werd er een soort dijk gebouwd waarop de weg kwam te liggen, maar op zwakke plekken brak ook daar het water door. Over een lengte van honderden meters werd de weg versteefd aan de zijkanten met eikenhout en scheepsplanken. Er moesten steeds meer materialen van buiten het gebied aangevoerd worden voor deze grote onderhoudsbeurten.



Kaart gebied in de Romeinse tijd

Bron:

- *Limes en landschap, Erik Graafstal. Tijdschrift vereniging Oud Utrecht, november 2001.*
- *Herre Wynia, gemeentearcheoloog Utrecht*